

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 7. apríla 2023

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVI. - Číslo 4

6 Vyšli sme na strechu mesta

Toto ste ešte nevideli: Aký je výhľad zo 44. poschodia prvého slovenského mrakodrapu?

10 Trh na 30 minút

Kúpíte na ňom práve odtrhnuté ovocie alebo rybu, ktorá ešte dopludnia plávala.

13 Cyklotrasy v číslach

Tipnite si, koľko nových kilometrov pre cyklistov pribudlo a kadiaľ jazdia najradšej.

22 Zverinec v uliciach

Pamätáte sa ešte, ako slávny cirkus Humberto pozýval Bratislavčanov na svoje vystúpenia?

Farebné ihriská upozorňujú aj na zmeny, ktoré by si ľudia inak nevšimli.

Fádne ihriská menia na pestré obrazy, aby na nich deti opäť začali športovať

BRATISLAVA

Všimli ste si v Petržalke, Novom Meste či Ružinove ihriská, ktoré oživilo pestrofarebné maľby? Za nápadom je Petržalčan Marián Baláž spolu s writermi z Wall Design, ktorí chcú takto odlákať deti od tabletov a vrátiť ich k športu.

„Ihriská sú čoraz viac opustené, deti strácajú chuť športovať a mnohé ani nemajú kde. Na zanedbané schátrané plochy ich to neláka, potrebujú motiváciu aj správny impulz,“ približuje zámer projektu Ihrisko Marián Baláž. Problém nevidí len v tom, že deti trávajú priveľa času s tabletom či pri počítači, prichádzajú aj o sociálny kontakt a vzťah k pohybu. O tomto sa podľa neho hovorí málo.

Ako prvé dostalo šancu na nový život ihrisko v Petržalke medzi Romanovou a Rovniankovou ulicou, kde Ma-

Marián pri práci

rián vyrastal. „Mám k nemu vzťah a vedel som, že je to ihrisko, ktoré v kontraste s vysokými panelákmi v okolí najlepšie upozorní na náš projekt. To sa aj podarilo.“

Spomína, ako počas práce za nimi chodili miestni obyvatelia. Aj na základe podnetov ľudí a následnej dohody so starostom Petržalky osadili okolo ihriska plot, aby zvýšil bezpečnosť. „Pri premene ihriska vždy spolupracujeme so samosprávou i danou komunitou, niekedy tiež s podporou sponzorov, nadácií, občian-

skych združení alebo darcov, ktorým sa náš projekt páči,“ pokračuje Marián, ktorý sám seba nazýva outfluencerom. Vysvetľuje, že influenceri propagujú najmä produkty a služby firiem, v čom síce problém nevidí, on sa však chcel posunúť inam: „Neprijímam priame spolupráce, ale vytváram projekty ako napríklad Ihrisko, v rámci ktorých umožňujem firmám, aby boli ich súčasťou. Teda vzniká win-win situácia. Samozrejme, daný produkt alebo služba sa musí k môjmu projektu hodiť.“

A tak môžete niekedy vidieť na ihrisku Mariána Baláža, ktorý ako správny outfluencer nespôsobuje s automobilkou, ale jazdí na zametacom stroji rodinnej firmy, aby upratal plochu. (ac)

Foto: Projekt Ihrisko
Matúš Zeľák

Rozhovor s Mariánom Balážom si prečítajte na str. 4.

Mesto zdražuje

BRATISLAVA

Mestskí poslanci schválili rozpočet na roky 2023 - 2025, samospráva bude v tomto roku hospodáriť so sumou 607,5 milióna eur.

Magistrát pripomína, že zostavovanie rozpočtu poznačilo okrem iného aj rozhodnutia vlády, pre ktoré mesto prišlo o 55 miliónov eur. „Vzhľadom na to sa ani Bratislava nevyhne reštrikčným opatreniam. S negatívnymi dopadmi a výpadkami príjmov sa môže vyrovnávať len ďalším šetrením na vlastnej prevádzke, obmedzením projektov a služieb a navýšením iných svojich príjmov, teda zvýšením rôznych poplatkov,“ uviedla hovorkyňa Dagmar Schmucková.

Mesto ráta s lepším výberom daní a zvýšením dane z ubytovania, ktorá narastie o 64 %. V priemere približne o 25 % tiež stúpnu poplatky v zariadeniach pre seniorov, školné v základných umeleckých školách, poplatky Marianum, vstupné na športoviská a mestské kultúrne inštitúcie. „Bratislava tak získa 3,7 milióna eur na prevádzku dôležitých služieb a infraštruktúru,“ doplnila Schmucková. Nevyvlúčila ani zvýšenie cestovného MHD, odvozu odpadov či dane z nehnuteľnosti.

Z hľadiska rozvoja sa samospráva sústreďuje na základné štandardy údržby a služieb, ktoré najviac vplyvujú na kvalitu života v meste. Cieľom je dotiahnuť rozpracované projekty, najmä v oblasti dopravy, verejnej infraštruktúry, verejných priestorov, životného prostredia a kvalitnejšej údržby mesta. (ts)

Zmeny v MHD

PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Samospráva v Podunajských Biskupiciach sa dohodla s mestom a dopravným podnikom na úprave autobusových liniek 79 a 67. Zmena platí od 25. marca.

Počas pracovných dní linka 79 premáva v rozšírenom rozsahu, a to každú hodinu, s odchodmi z Lieskovca od 5.29 h až 21.29 h. V čase voľna linka nepremáva. Pre nízku vyťaženosť jej pôvodne hrozil zánik, prípadne mala premávať len v rannej a popoludňajšej dopravnej špičke. Autobusy linky 67 po novom zachádzajú z Vinohradníckej na konečnú zastávku Ovčiar-ska iba v špičke a počas pracovných dní. (TASR)

BSK: Dotácie sú zachránené

BRATISLAVA

Bratislavská regionálna dotačná schéma pokračuje aj v tomto roku. Dotácie podporia mládež a šport, kultúru, turizmus, životné prostredie aj rozvoj vidieka.

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) informoval, že vykonal sériu racionalizačných opatrení, ktoré sa týkajú najmä výdavkovej časti rozpočtu, museli tiež prepustiť až 10 percent svojich zamestnancov. Hrozilo, že zrušia aj dotácie, ktoré nie sú zo zákona povinné, napokon ich však zachovali aj pre rok 2023, pokračuje takisto Bratislavská regionálna dotačná schéma. (ts)

od 1800 € od 2200 €

ZADARMO:
30 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,

AKCIA:
zľava 15%, pre dôchodcov 20%

Kontakt: Šancova ulica 112
(v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

Chceli sme pekný projekt s odkazom a významom

Marián: „Robíme viac aktivít, aby boli ihriská pre deti atraktívne.“

Kto je Marián Baláž

Marián Baláž, známy pod prezývkou Mario Bihary, je spoluzakladateľom hudobného festivalu Hip Hop Žije a manažérom rapera Majka Spirita. O projekte Ihrisko, na ktorom sa podieľa, sa viac dozviete aj na [instagram@projekt.ihrisko](https://www.instagram.com/projekt.ihrisko) a [@mariobihary](https://www.instagram.com/mariobihary).

BRATISLAVA

Unikátny projekt Ihrisko má za sebou už pätnásť oživených športovísk v Bratislave, ale aj iných mestách. Spoluvorca nápadu MARIÁN BALÁŽ (38) pripomína, že nejde len o revitalizáciu zanedbanej plochy.

Deti sa majú kde hrať - to je odkaz vášho projektu Ihrisko, na ktorom spolupracujete s writermi z Wall Design. Kde ste sa v detstve hrávali vy?

Vyrastal som v postkomunistickú krajinu na vtedy nie veľmi bezpečnom a peknom sídlisku v Petržalke, kde sme s kamarátmi hľadali rôzne možnosti, ako tráviť čas. Mal som ale to šťastie, že som sa v skorom veku začal venovať hádzanej, teda kolektívnejmu športu, ktorý vie dosť formovať osobnosť tínedžerov. Od malička som športoval tiež vonku so spolužiakmi.

herné konzoly, kde deti teraz „športujú“.

Sú teda príčinou najmä mobily či tablety?

Nemôžeme deťom vyčítať, že sú na mobiloch a tabletoch, keď to vidia aj u svojich rodičov. Okrem toho, športoviská sú prázdnejšie tiež preto, že dnes sa ľudia viac bicyklujú a korčuľujú, pribúdajú cyklotrasy, budujú sa hrádze. Je to veľmi pozitívne a fandím týmto aktivitám, len ja som bol vždy väčším fanúšikom kolektívnych športov so spoznávaním nových ľudí. **A tak prišiel projekt Ihrisko...**

Nápad vznikol pred niekoľkými rokmi, keď som si začal všimáť jestvujúce „staré“ ihriská, ktoré sa kedysi využívali a dnes sú to fádne betónové plochy, veľakrát v zlom stave. Pritom stačí len opraviť povrch, aby bol bezpečný, a pridať napríklad futbalové bránky alebo basketbalové koše či ping-pongové stoly, a máme dobre využitý priestor pre obyvateľov sídliska.

Postupne už pribúdajú nové moderné športoviská, vy však oživujete práve tie staré. Prečo?

Pretože na sfunkčnenie nepotrebuje veľa investícií ani energie. Cieľom nášho projektu Ihrisko však nie je len zrevitalizovať ich, ale zároveň upozorniť na vážny problém spojený aj so zmenou návykov detí. Mnohé sa nemajú kde hrať, ale možno podvedome ani nechcú. Netrávia čas na ihriskách, kde by sa mohli zaradiť do komunity, získať nových kamarátov. A tak ich lákame farebnými maľbami od Wall Design.

Ako vznikla táto vaša spolupráca?

S Wall Design som už predtým spolupracoval na rôznych iných projektoch, napríklad na vytváraní graffiti zón na festivaloch či na zákazkách pre súkromné firmy. A tak sme sa rozhodli, že

spolu spravíme pekný projekt s odkazom a významom. Ihrisko sme teda rozbiehali od začiatku spolu. Neprešli ani dva roky a máme už za sebou 15 zrevitalizovaných ihrísk v Bratislave, Košiciach, Žiline, Kežmarku či v českom Hradci Králové. Verím, že toto leto pribudnú ďalšie nové lokality. S mnohými starostami máme dobré vzťahy, páči sa nám ich prístup aj to, ako sa pozerajú na takéto umenie. Dokonca vymýšľame projekty, ktoré by mohli priniesť obyvateľom aj iný zážitok.

Ihriská ste premenili na pekné výtvarné diela. Zaujmete sa niekedy pozrieť, či sa tam deti postupne vracajú?

Áno, samozrejme. Na niektorých sme pri otvorení robili aj streetbalové turnaje, koncerty interpretov ako Majk Spirit či Kali, iné ihrisko nám zas pomáhal posprejovať Separ. Robíme viac aktivít, aby boli ihriská pre deti atraktívne. Aj v tomto roku by som chcel zorganizovať mini turnaj po ihriskách v Bratislave, ktoré sú už hotové. (ac)

Foto: Matúš Zeľák

GRAFIKY
A LOKÁLNY DIZAJN

POTEŠTE
SVOJICH BLÍZKÝCH
JEDINEČNÝM
DARČEKOM!

VIAC UMENIA NÁJDETE NA:
ARTATTACKSHOP.SK

TRIV
BYTY-KANCELÁRIE-TREZORY-KLAVÍRE

ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

JTRE bude pestovať stromy pre svoje projekty, spúšťa skúšobnú prevádzku stromovej škôlky

J&T Real Estate (JTRE) otvára ako prvá developerská spoločnosť vlastnú stromovú škôlku. Vznikne na petržalskej strane Dunaja na území pripravovaného projektu Nové Lido. V pilotnej prevádzke bude JTRE v spolupráci s odborníkmi pestovať viac ako 60 stromov a 60 kríkov, ktoré v budúcnosti využije na výsadbu vo svojich projektoch alebo poskytne na verejné účely.

„V JTRE si stojíme za svojou zodpovednosťou pri udržateľnom rozvoji. Naším cieľom pri realizácii stromovej škôlky je overiť možnosti pestovania stromov pre naše projekty v dlhodobom horizonte. Zároveň chceme poukázať na to, že nový development v určitých prípadoch prináša do mestského prostredia aj potrebnú generačnú obmenu zelene, ktorej sa už končí životnosť. Nová kvalitná zeleň navrhnutá v spolupráci s odborníkmi má potenciál pozdvihnúť zdravie a kvalitu života obyvateľov Bratislavy i atraktivitu nových mestských štvrtí,“ hovorí výkonný riaditeľ JTRE Pavel Pelikán.

Výber vhodných drevín do stromovej škôlky bol realizovaný v súlade s odporúčaniami odborníkov s cieľom podporovať lokálnu biodiverzitu. Preferované sú miestne druhy odolné v danom prostredí

bez potreby náročnej opatery či závlah, ktoré majú výraznejší klimatický prínos pre dané prostredie. Všetky tieto kritériá spĺňajú platan javorlistý, javor mliečny aj javor horský. Stromy s väčšou korunou a listami zachytávajú väčšie množstvo prachu a emisií z ovzdušia, lepšie regulujú vlhkosť ovzdušia odparovaním, v lete tienia a zabraňujú prehrievaniu a naopak v zime, keď listie opadne, nebránia preslneniu okolitých budov. Významne tým napomáhajú redukovať tzv. tepelné ostrovy v meste. Priestor dostanú aj ovocné stromy. Čo sa týka kríkov, v prvej fáze nájdú svoje miesto v stromovej škôlke zlatý dážd a budleja dávidova prezývaná aj letný orgován.

Stromová škôlka JTRE vznikne priamo v susedstve komunitnej záhrady Nové Lido, ktorú developer zrealizoval na jar roku 2022 a svoje produkty

v nej pestujú štyri desiatky záhradkárov. Priestor v nej dostali aj včelie úle a hmyzi hotel, ktorých obyvatelia budú aj vďaka stromovej škôlke prosperovať.

„Náš záväzok rozvíjať územie priamo v srdci mesta udržateľne z hľadiska životného prostredia a zodpovedne voči komunite potvrdzuje aj rozhodnutie podstúpiť pre Nové Lido proces certifikácie v prestížnom systéme BREEAM Communities International. Na jeho začiatku spracoval tím odborníkov aj podrobnú štúdiu ekológie územia, vrátane dendrológie. Vieme, že urbanizáciou Nového Lida bude jestvujúcu náletovú zeleň potrebné nahradiť novou, kvalitnejšou a bez invazívnych druhov. Ak budeme mať vopred vypestované kvalitné dreveniny, vieme ich využiť pri zazelenaní novej štvrte, v ktorej plánujeme vytvoriť hneď niekoľko parkov a zelených vnútroblokov,“ hovorí manažér JTRE pre ESG Martin Stohl.

JTRE si uvedomuje zásadný vplyv výstavby na životné prostredie, rovnako aj zodpovednosť pri riešení dôsledkov a prevencii zhoršovania klimatickej krízy. Pri príprave a realizácii nových projektov je preto v centre našej pozornosti udržateľnosť vo všetkých jej stránkach – environmentálnej, ekonomickej aj sociálnej, ktoré spolu úzko súvisia. ■

Ako čistili lipový kvet

STARÉ MESTO
Ak ste v marci prechádzali popri Námestí slobody, mohli ste za oplnotením okolo fontány Družba zahliadnuť partiu špecialistov, ktorí čistili lipový kvet.

Lipový kvet, ktorý je z anti-kora, bolo potrebné vyčistiť dôsledne, a zároveň tak, aby sa nepoškodil. Najskôr sa preto testovali a analyzovali odobrané vzorky z plastiky, až potom reštaurátori odporučili ako najvhodnejšiu metódu chemické čistenie. „Do samotného čistenia sa zadar-mo pustila spoločnosť, ktorá má za sebou viaceré skutočne veľké čistenia - vyčistili napríklad Mount Rushmore či sochu Krista Spasiteľa v Riu, a teraz si do zoznamu pridávajú aj lipový kvet našej fontány Družba,“ informovalo mesto na sociálnej sieti.

Boli to profíci z Kärcher Slovakia, ktorí vrátili lesk aj Londýnskemu oku, ruskému kolesu na brehu rieky Temža. V prípade lipového kvetu najskôr naniesli na jeho povrch čistiaci prostriedok, ktorý nechali pôsobiť tri až štyri minúty - ochranná plachta okolo fontány pomohla aj tomu, aby ho vietor nerozfučkal. Nasledovalo vysokotlakové čistenie vodou s teplotou 40 stupňov Celzia, potom spláchnutie vodou horúcou 60 až 80 stupňov Celzia a finálnym krokom bolo nanosenie vrstvy, ktorá vyrovnala pH na povrchu plastiky. Takto opísal magistrát prácu čistiacej špecialistov.

V minulosti vo fontáne cirkulovalo až dvetisíc kubických metrov vody, po novom to bude len 71 kubíkov. (ac)

Foto: FB Bratislava - hlavné mesto SR/Marek Veľček

FONTÁNA DRUŽBA Naposledy ožila ako pieskovisko, po 16 rokoch sa do nej vráti voda

STARÉ MESTO
Rekonštrukcia fontány Družba, ktorá je dušou Námestia slobody, nefungovala dlhých šesťnásť rokov, až teraz sa do nej konečne vracia život. V minulosti sa prebudila na dva dni, v septembri 2012, keď ju poľský umelec Paweł Althamer zmenil na veľké pieskovisko s hrajúcimi sa deťmi. Budúcnosť fontány bola v tom čase nejasná, hovorilo sa dokonca, že ju možno nahradia garáže.

Zrekonštruovanú fontánu plánuje mesto spustiť počas tejto jari.

O päť rokov neskôr však už mesto vyhlásilo medzinárodnú architektonickú súťaž na obnovu Námestia slobody – podľa vtedajšej hlavnej architektky Ingrid Konrad sa mali bezbariérový sprístupniť všetky jeho plochy, a čiastočne aj fontána. Prvé úpravy sa realizovali v roku 2018, ale komplexnejšia rekonštrukcia fontány i námestia sa začala až v novembri 2021, po viac ako štyridsiatich rokoch od jeho sprístupnenia verejnosti.

Fontána Družba

Autorom umeleckého diela v tvare rozvíjajúceho sa lipového kvetu je sochár Juraj Hovorka. Kvet s priemerom 9 metrov a vážiaci 12 ton symbolizuje priateľstvo a mier medzi národmi. Fontána bola postavená v rokoch 1979 - 1980, naposledy fungovala v roku 2007. Po tomto roku ju vypustili a vyhlásili za nefunkčnú pre zlý technický stav.

Zdroj: Mestský ústav ochrany pamiatok

tenia lipového kvetu, ktorý je jadrom fontány. Bola to vraj výzva, odborníci z Pamiatkového úradu najskôr analyzovali materiál, až potom odporučili najvhodnejšiu metódu čistenia, ktorá plastiku nepoškodí. Termín spustenia našej najväčšej fontány a sprístupnenia nového Námestia slobody však magistrát ešte ani v polovici mesiaca nekonkretizoval. „Rekonštrukcia je pred dokončením, fontánu Družba chceme spustiť už počas tohtoročnej sezóny,“ povedala nám hovorkyňa Dagmar Schmucková s tým, že sezóna napúšťania fontán sa môže začať aj v máji. (ac)

Foto: TASR, vizualizácia: MIB

SAVAGE
BISTRO

Savage Bistro na Námestí slobody vám ponúka gastronomický zážitok v srdci Bratislavy.

Čakáme vás s novou pestrou ponukou a príjemnou obsluhou.

+421 917 115 116 info@savagebistro.sk www.savagebistro.sk

Stret s diviačicou môže byť pre vášho štvornohého priateľa veľkým rizikom

BRATISLAVA

Ak sa vyberiete so svojim štvornohým miláčikom do lesa, vždy ho držte na vôdzke. Pamätajte aj na to, že na jar je lesná zver najzraniteľnejšia a na stret napríklad s diviačicou chraniacou mláďatá môže pes kruto doplatiť.

Mestskí policajti z environmentálnej hliadky sa pravidelne stretávajú v mestských lesoch s prípadmi voľne pustených psův. Na lesných pozemkoch je pritom ich voľný pohyb prísne zakázaný.

„Často počúvame výhovorky typu - môj pes ma poslúcha na slovo. Nezabúdajte, že aj slušný a socializovaný pes môže ublížiť. Neraz sme boli svedkom situácie, kedy psa premochol inštinkt a nečakane sa rozbíhal za zverou, ktorú uhnal, spôsobil jej zranenie alebo ju dokonca usmr-

Pes nie je pre diviaka rovnocenným súperom.

til,“ upozorňuje Barbora Krajčovičová z Mestskej polície Bratislava. V období jari sú najzraniteľnejšie gravidné samice či matky s mláďatami. Stret napríklad s diviačicou môže byť pre vášho štvornohého kamaráta osudný. „Nech je to akékoľvek plemeno, pes nie je pre diviaka rovnocenným súperom. Ak ho budete mať na vôdzke, vyhnete sa riziku, že by mu vystrašená alebo vy-

provokovaná diviačia zver mohla ublížiť,“ pokračuje hovorkyňa mestskej polície. Pripomína tiež, že pes bez vôdzky stresuje tiež mnohých návštevníkov lesoparku - môže napríklad udrieť človeka náhubkom či zvaliť ho na zem. Aby ste psa unavili, držte ho na dlhšej vôdzke alebo s ním zjádzte do výbehu, nájdete ho v takmer každej mestskej časti. (bn)

Foto: shutterstock

Kde sa vybehá bez vôdzky

BRATISLAVA

Mestskí policajti pripravili pre vás zoznam miest v Bratislave, kde môžete vypustiť psa bez vôdzky. Sú takmer v každej mestskej časti.

- **Devínska Nová Ves:** na sídlisku Podhorské na ulici J. Smreka a na sídlisku Kostolné pri veľkom parkovisku na ulici J. Poničana
- **Dúbravka:** Dražická ulica
- **Karlova Ves:** v spodnej časti Parku Kaskády (ohraňujúca ulicou H. Meličkovej a Kresánskou)
- **Lamač:** Bakošova ulica, medzi ulicami Podháaj a Studenohorská a v blízkosti Heyrovského ulice
- **Nové Mesto:** v oblasti Háľkovej a Brezovskej ulice, Pionierska ulica, v lokalite Jeséniovej ulice – pri gaštanici
- **Petržalka:** Vyšehradská, Wolkrova a Holičska ulica
- **Podunajské Biskupice:** medzi Vrakunskou a Lotyšskou ulicou, ako aj na plochách označených príslušnou tabuľkou na Dvojkřížnej (na hranici mestských častí Podunajské Biskupice a Vrakuňa) či Estónskej ulici
- **Rača:** Černockého ulica
- **Ružinov:** Astronomická, Syslia, Drieňová alebo Tomášikova ulica (park pred Paneurópskou vysokou školou)
- **Staré Mesto:** Palárikova a Poľná ulica, Dostojevského rad, Landererov park a park Belopotockého
- **Vrakuňa:** vnútroblok medzi bytovými domami na Bučínovej, Vřbovej, Jedľovej a Poľnohospodárskej ulici

(bn)

Lars Kepler
Pavúk

Pred troma rokmi dostala Saga Bauerová nečakanú pohľadnicu. Neznámy odosielateľ sa v nej vyhrazal zbraňou s deviatimi bielymi nábojmi, pričom jeden z nich mal byť určený pre inšpektora Joona Linna. Čas však pokojne plynie ďalej a z pôvodnej hrozby sa stane len bezvýznamná provokácia. Až doteraz. Na malom ostrove bolo nájdené telo rozpustené v kyseline a na mieste činu ostala biela nábojnica. Odkaz chladnokrvného vraha je jasný. Joona Linna a Saga Bauerová musia spojiť sily, aby zachránili budúce obeť.

Stephen King
Ak tečie krv

Holly Gibneyová z detektívnej agentúry Stratení nájdenie pracuje na prípade zmiznutého psa, keď uvidí v televízii zábery z výbuchu bomby na strednej škole Alberta Macreadyho. Len čo si však znova naladí nočné správy, uvedomí si, že s reportérom, ktorý bol na mieste činu ako prvý, nie je ničो v poriadku. Tak sa začína poviedka Ak tečie krv, ktorú sprevádzajú ďalšie tri príbehy - Telefón pána Harrigana, Chuckov život a Krysa z pera obľúbeného a výmočneho nadaného spisovateľa.

Oľga Feldeková
Možno si zatancujeme na druhom svete

Zbierka próz Oľgy Feldekovej je výberom textov, ktoré publikovala v minulosti či už knižne, alebo v časopisoch a dnešnému čitateľovi nie sú známe. Okrem textov inšpirovaných detstvom na Orave tu čitateľ nájde spomienku na august 1968, na osemdesiate roky, ale aj na menej známe „pražské obdobie“ v deväťdesiatych rokoch. Hoci je autorka populárna televízna humoristka, humor jej textov je plný nostalgie. A hoci detstvo a časť dospelého života prežila v komunizme, zachovala si až detský slobodný pohľad na svet.

Joy Adamson
Zrodená pre slobodu

Ubehlo viac než päťdesiat rokov, odkedy Joy Adamson prvýkrát vyrozprávala jediný príbeh levickej Elsy. Zachránila ju ešte ako osirelé mláďa. Elsa však bola od začiatku zrodená pre slobodu, a tak Joy čelila ťažkému rozhodnutiu. Len čo levica dorástla, nič nestálo v ceste jej návratu do divočiny.

Greta Thunberg
Veľká kniha o klíme

Geofyzici, matematici, meteorológovia, inžinieri či ekonómia na celom svete využívajú svoje odborné znalosti na to, aby porozumeli kríze, ktorej čelíme. Greta Thunberg vytvorila túto knihu v spolupráci s viac ako stovkou odborníkov, aby nám tieto vedomosti sprostredkovala. Spolu odhaľujú „zelené“ podvody na celom svete a vysvetľujú, ako veľmi sme udržiavani v nevedomosti.

KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE

Trestné stíhanie stále pokračuje

RUŽINOV

Polícia vedie naďalej dve trestné stíhanie v prípade domova dôchodcov na Pažitkovej ulici, kde mali v minulosti zle zaobchádzať so seniormi.

V jednom prípade sa vedie trestné stíhanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby, pričom trestné oznámenie podal v roku 2021 starosta Ružinova Martin Chren. Obvinená je zatiaľ jedna osoba, a to za prečin ublíženie na zdraví. Prokurátor už podal obžalobu na Okresný súd Bratislava II. Ďalšie trestné stíhanie sa vedie na základe trestného oznámenia, ktoré ešte v januári 2020 podal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Vyšetrenie prípadu doteraz nie je ukončené. (TASR)

Ďalšia obnova parku Kaskády

KARLOVA VES

Zber dažďovej vody, ktorá sa bude využívať na závlahu okolitej zelene, či umelý potôčik a malé vodné ihrisko s ručnou pumpou a mlynčekom pre deti - aj to prinesie tretia etapa revitalizácie parku Kaskády.

„Ďalšia revitalizácia parku na Dlhých dieloch umožňuje pokračovať v adaptačných opatreniach na zmiernenie dosahov zmeny klímy,“ pripomenul hovorca Karlovej Vsi Branislav Heldes. Pribudnú nové vodozádržné opatrenia, ktoré budú riešiť úplné odpojenie od verejnej kanalizácie zberného systému na odvedenie dažďovej vody do dažďových záhrad a do podzemných akumulčných nádrží. Revitalizácia má byť hotová do konca júna. (TASR)

Vizualizácia: MČ Karlova Ves

Na 30-minútovom trhu kúpite práve odtrhnuté ovocie alebo rybu, ktorá ešte dopoludnia plávala

BRATISLAVA

Parkovisko oproti petržalskej dostihovej dráhe sa v marcový podvečer mení na trhovisko. Autá s rôznymi domácimi dobrotami sem prichádzajú z Vajnôr a keď si ľudia vyzdvihnú

Petržalské parkovisko sa zmenilo na polhodinové trhovisko.

objednané produkty, drobnochovatelia a farmári sa presúvajú ďalej do Karlovej Vsi a odtiaľ do Dúbravky. Tam na nich čakajú ďalší zákazníci.

„Lokálny trh som objavila na Facebooku, bála som sa však kliknúť na stránku, radšej som sa prišla pozrieť, ako to funguje,“ priznala staršia pani a nebola jediným

O kupovanej potravine získate informácie z prvej ruky.

Všetko je zaručene čerstvé, od lokálneho farmára či drobnochovateľa.

Lokálne trhy

Nakupujte kvalitné potraviny za férové ceny priamo od overených miestnych výrobcov, chovateľov a pestovateľov

Viac info a ponuku výrobkov nájdete na www.lokalnytrh.sk

Tovar je možné si objednať na niektoré z pravidelných stretnutí v Ružinove, Petržalke, Karlovej Vsi, Dúbravke alebo Vajnoroch.

Organizuje: Lokálne trhy o.z.

1. Objednáte

2. Vyzdvihnete

3. Vychutnáte

Koordinátor podujatia Peter Paššák

„prieskumníkom“ na petržalskom parkovisku. Keby však odvahu nabrala, mohla si cez internet vybrať z pestrej ponuky lokálnych potravín, ktoré by si teraz prevzala priamo od ich výrobcov.

Za zaujímavým nápadom je Peter Paššák z OZ Lokálne trhy, ktorý sa inšpiroval škandinávskym modelom, tip vraj dostal od jedného z miestnych producentov a hneď ho zaujal. „Projekt vznikol preto, aby podporil menších, často rodinných výrobcov, a zjednodušil distribúciu lokálnych potravín, ktoré sú ekologickejšie a majú nižšiu uhlíkovú stopu. Ľudia získajú kvalitné produkty za férové ceny, ktoré v bežnom supermarkete nekúpia,“ vysvetľuje.

Lokálny trh prvýkrát spustili vlni v apríli najskôr vo Vajnoroch, v máji pribudla Karlova Ves, v októbri Petržalka, najnovšie Dúbravka, a všade trvá približne 30 minút. Výhodou oproti klasickému trhovisku je záruka, že zelenina, mäsové výrobky, syry či vajčička skutočne pochádzajú priamo od farmára

Spája už obce na východe náš Starý most?

Starý most uzavreli pre verejnosť 2. decembra 2013 a na oceľovej konštrukcii symbolicky odkrútili prvé tri matice.

Demontáž poslednej časti mostovky

BRATISLAVA

Pred desiatimi rokmi padlo rozhodnutie, že konštrukcie rozobraného Starého mosta poslúžia pri stavbe dvoch nových mostov cez Ondavu na východe Slovenska. Podarilo sa?

„O starú konštrukciu mosta prejavili záujem mestá z východného Slovenska, takže môže mať ďalšie využitie,“ informoval v januári 2013 vtedajší bratislavský primátor Milan Ftáčnik. Išlo o štyri obce vo vranovskom okrese, Kladzany, Hencovce, Nižný Hrušov a Dlhé Klčovo, ktoré získali diely nášho rozobraného Starého mosta s hmotnosťou 300 ton bezplatne. Domáci sa správe potešili, upozorňovali, že Kladzany a Hencovce spája provizórna dreveno-železná pozbíjaná konštrukcia, po ktorej na-

priek tomu jazdia autá, aby ušetrili kilometre. A most medzi Nižným Hrušvom a Dlhým Klčovom sa úplne zosunul...

Pri výstavbe mosta, spájajúceho Kladzany a Hencovce, mal pomôcť nosník dlhý 32 metrov, Nižný Hrušov s Dlhým Klčovom mali premostiť diely dlhé 106 metrov. Dohromady 138 metrov oceľových konštrukcií si obce prepravili v kamiónoch na vlastné náklady. Tým sa to však zatiaľ aj skončilo, ani po desiatich rokoch nové mosty nestoja. „Diely bratislavského Starého mosta sú údajne zložené v Prešove,“ povedal nám starosta Hencoviec Matúš Tomáš.

Starosta Kladzian Daniel Lorinc však ubezpečil, že naďalej plánujú postaviť vďaka darovanému „železu“ oba

mosty. Kam až sa s týmto zámerom dostali? „Na stavbe mostov sa realizovalo overenie geometrie, diagnostika aj skúšky materiálu, takisto štyri stupne projektovej dokumentácie, máme i právoplatné územné rozhodnutie a stavebné povolenie. Zatiaľ sa však neuskutočnilo verejné obstarávanie pre výber dodávateľa,“ spresnil.

Problém je, že obce nemajú vlastné peniaze na výstavbu mostov. Podľa projektovej dokumentácie z roku 2020 je most medzi Kladzami a Hencovcami rozpočtovaný na približne 1 milión eur bez DPH a most medzi Nižným Hrušvom a Dlhým Klčovom na takmer 1,4 milióna eur bez DPH. „Ministerstvo dopravy prisľúbilo pomoc, nemôže nám však zatiaľ poskytnúť priamu dotáciu zo svojich vlastných rozpočtových prostriedkov. Mosty sú aj súčasťou cyklotrasy, preto čakáme na vhodnú eurofondovú výzvu, prípadne na výzvu z Plánu obnovy, programu rozvoja okresu, cezhraničnej spolupráce,“ uzavrel starosta Lorinc. (ac)

Foto: tasr.sk

Posilnili linky

BRATISLAVA

Dopravný podnik Bratislava (DPB) posilnil premávku liniek MHD do turistických lokalít v meste.

Týka sa to liniek 43, 52 a 144, po zimnej pauze sa zároveň vracia linka 154 do oblasti Horárne Krasňany. „Návštevníkom lesoparku ponúkame komfortnú, rýchlu a ekologickú alternatívu k osobnému autu. Nadšencom turistiky odpadne potreba hľadať parkovacie miesto, prírodu v okolí Bratislavy môžu preskúmať krížom-krážom, nemusia sa vrátiť na pôvodné miesto,“ uviedol šéf predstavenstva DPB Martin Rybanský. (TASR)

Škôlka v paláci

STARÉ MESTO

V prístavbe Karáčoniho paláca na Štefánikovej ulici v susedstve Prezidentského paláca by mohla sídlieť materská škola pre 132 detí. Zámer už odobrila vláda.

Predmetom rekonštrukcie kultúrnej pamiatky má byť aj kompletná rekonštrukcia fasády vrátane výmeny okien, výmena zdroja tepla či rekonštrukcia vnútorných priestorov. Predpokladaná hodnota obnovy historickej budovy Karáčoniho paláca je takmer 7,9 milióna eur, realizácia stavebných prác sa odhaduje na 24 mesiacov. (TASR)

Nevyhadzujte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

NEBRASTAV 0915 824 062
 Nebrastav www.nebrastav.sk nebrastav@nebrastav.sk

- Stavebné práce všetkého druhu - stavby rodinných domov
- Odstránenie vlhkosti, rekuperácie-vetracie, sanácia plesní.
- Hydroizolácie základov, drenážne odvodnenie.
- Vodovodné prípojky, kanalizácie, výkopy.
- Zámková dlažba, dvory, ploty, gabióny,
- Interiéry, obklady, dlažby, podlahy, ometky, stierky, maľovanie, sadrokartón, stropy, podkrovia.

Šetrite prírodu aj kilometre

RAČA

Plánujete jarnú prechádzku v lesoch nad Peknou cestou? Nejazdite zbytočne až k horárni.

Organizácia Mestské lesy v Bratislave osadila na Peknej ceste digitálnu informačnú tabuľu, ktorá zobrazuje počet voľných parkovacích miest na parkoviskách pri Muničných skladoch a pri Horárni Krasňany. Kamery snímajú počet áut pri vjazde a výjazde, a tak na tabuľi zobrazujú, koľko z približne 70 parkovacích miest je ešte voľných. „To, že je parkovisko plné, zistíte bez toho, aby ste zbytočne merali cestu autom až k horárni,“ upozornili mestské lesy. (bn)

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy na prevod vlastníctva k pozemku registra C KN parc. č. 3141/1 - orná pôda vo výmere 8 563 m², LV č. 1095, v Bratislave, k. ú. Vrakuňa, Hradská ulica, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Blížšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 327.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. 5 vo výmere 58,64 m² v stavbe so súpis. č. 3514, na pozemku parc. č. 1426/587 na Hany Meličkovej 11B v Bratislave, k. ú. Karlova Ves, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Blížšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 228.

Nasnímajte QR kód a zoznámte sa so stromom bližšie

Viacere stromy v Starom Meste sú označené štítkami s QR kódom.

STARÉ MESTO

Na viacerých miestach v Starom Meste sú stromy označené štítkom s QR kódom prepojeným s aplikáciou, vďaka čomu sa o nich dozviete viac. Ako funguje táto novinka?

Aby ste sa s daným stromom zoznámili detailnejšie, potrebujete predovšetkým smart mobilný telefón, ktorý vie načítať QR kód. Na displeji mobilu sa vám potom zobrazí internetová stránka so základnými informáciami o strome. Okrem názvu v slovenčine a latinčine zistíte výšku stromu i šírku jeho koruny, a po presmerovaní na Mapu zelene sa dozviete aj to, či je strom perspektívny alebo nie a o aké poškodenie v takom prípade ide. Môže to byť rozsiahla dutina v kmeni, nezhohojené rany po odlomených konároch, vyhnívajúce drevo či obmedzený koreňový priestor... Prostredníctvom aplikácie môžete zároveň

Prehľadné výrubu

Na webe Starého Mesta nájdete aj aplikáciu Ochrana drevín – správne konania, ktorú Branislav Kunderák považuje za bezprecedentný akt transparentnosti. Aplikácia umožňuje jednoducho vyhľadať prebiehajúce aj ukončené správne konania o výruboch drevín v mestskej časti, a tiež skontrolovať, v akom štádiu je náhradná výsadba. Už sa teda nemusíte preklikať cez rôzne stránky, všetko nájdete na jednom mieste.

kmeňa nad 40 centimetrov.

„Rôzne formy štítkov majú rôzne metropoly vo svete. Skutočnosť, že takáto forma označenia nie je pre strom nebezpečná, podčiarkuje i fakt, že aj chránené stromy podľa zákona o ochrane prírody sú označené tabuľkou priklincovanou do stromu. Môžeme si pomôcť príkladom, že umiestnenie tabuľky je pre strom ako odber krvi pre človeka,“ priblížil. (ac)

Foto: ac

Ako to funguje:
Po nasnímaní QR kódu zistíte základné údaje o strome, na Mape zelene sa dozviete aj o jeho zdravotnom stave a perspektíve.

Základné údaje

Názov	Latinský názov
dub letný	Quercus robur L.
Výška taxónu (m)	Šírka koruny (m)
12.50	8.50
Zdravotný stav	
Zobrazíť v mape	

GISPLAN Mapa zel...

Identifikácia
Listnatý strom
Poradové číslo: 2812
Taxón: dub letný
Obvod kmeňa: 220
Výška stromu: 12.5
Perspektíva: krátkodobá perspektívny
Typy poškodenia: rozsiahla rana na kmeni a konštr. konároch uzatvorená trhlinka v kmeni pozdĺžne trhlinky v kmeni

• reflexná terapia chodidiel • masáže • poradenstvo

Peter Pikula
HARMONIOUS

Zdravotné stredisko
Saratovská 24, 841 02 Bratislava
telefón: +421 919 077 093

peter.pikula@reflexnaterapia.sk
www.reflexnaterapia.sk

LED obrazovka pôjde preč

NOVÉ MESTO

Kritizovaná veľkopošňá LED obrazovka na streche tržnice na Trnavskom mýte by mohla byť čoskoro minulostou.

Mestská časť sa rozhodla vyhlásiť verejnú obchodnú súťaž na odpredaj obrazovky vrátane jej odstránenia. Návrh na vyhlásenie súťaže schválili ešte vo februári miestni poslanci. Kritériom hodnotenia návrhov má byť najvyššia ponúknutá kúpna cena. Budova tržnice prešla v minulosti viacerými úpravami, pre interier budovy bol vypracovaný aj dizajn manuál. Koncom roka 2020 sa mestskej časti podarilo kritizovanú obrazovku vypnúť. (TASR)

Pomôže Devínu?

DEVÍN

Dočasne poverený minister spravodlivosti Viliam Karas avizuje pracovnú skupinu pre samosprávy v nútenej správe, týka sa i Devína.

Devín je pre dlhý od roku 2005 v nútenej správe. Minister prislúbil pomoc pri riešení problému vytvorením pracovnej skupiny, ktorá by mala v krátkom čase predložiť legislatívny návrh na systémové nástroje riešenia problémov platobne neschopných samospráv. Podľa mesta v situáciu Devína najlepšie riešila zmena legislatívy zo strany ministerstva financií. Rezort financií reagoval, že je na ďalšie metodické usmernenia pripravený. (TASR)

CYKLOTRASY V ČÍSLACH Tipnite si, koľko nových kilometrov získali cyklisti a kadiaľ jazdia najradšej

Aj na petržalskej hrádzi si skvelo pobicyklujete.

BRATISLAVA

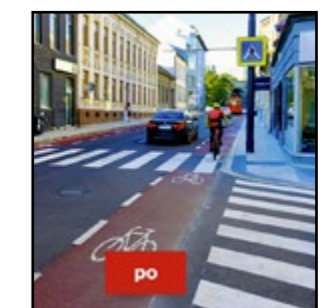
Prijemné jarné počasie láka na bicykel, v Bratislave a okolí máme veľa možností, kam sa vybrať, i keď nie všetky cyklotrasy sú úplne komfortné. Koľko nových kilometrov pribudlo a aký tip majú profici z cykloodelenia na magistráte?

Na území mesta pribudlo vlni 36 km cyklistickej infraštruktúry, jej celková dĺžka sa teraz blíži k 200 km. Samostatných cestičiek pre cyklistov však nájdete v Bratislave zatiaľ len 66,6 km. „Za najzásadnejšie vylepšenie v poslednom období považujeme značenie samostatných cyklistických pruhov na hlavných cestách v rámci riešenia parkovacej politiky v meste. Pekným príkladom je minulo-ročná oprava Karpatskej, kde pribudli bezpečné ochranné cyklopruhy vyznačené červenou,“ uviedla hovorkyňa magistrátu Dagmar Schmucková.

Mesto podľa nej aktuálne pracuje na viacerých lokalitách, ktoré rozšíria možnosti cyklistov. „Najvýraznejšie posilnenie cyklistickej infraštruktúry prinesie realizácia prác na novej petržalskej električke. Obzvlášť sa na ňu tešíme preto, lebo pôjde o prvý veľký bratislavský projekt, ktorý komplexne rieši aj cyklistickú dopravu.“ Najvyťaženejšou cyklotrasou v rámci Bratislavského kraja bola vlni Viedenská cesta - na úseku medzi Starým mostom a Mostom SNP prešlo viac ako 400-tisíc cyklistov. Mnohí z nich smerujú ďalej po petržalskej hrádzi k Mostu Lanfranconi a za ním na Devínsku cestu, ktorá je súčasťou medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 13. Aj to je dôvod, prečo tu stretnete množstvo cyklistov. „Na Devínskej ceste máme sčítač, ktorý za február vykazoval priemerne 75 cyklistov za pracovný deň, čo je na zimný mesiac celkom

vysoká intenzita. Víkendová intenzita cyklistov v závislosti od počasia aj v týchto mesiacoch prekračuje 200 cyklistov za deň,“ priblížila hovorkyňa. EuroVelo 13, ktoré vedie od Barentsovho mora na severe až po Čierne more na juhu, prechádza 20 krajinami a meria až 10 400 km. Takmer všade ide o oddelenú cyklotrasu, úsek Devínskej cesty má zatiaľ len ochranné pruhy. „Segregované riešenie cyklistickej dopravy na Devínskej ceste je stavebné, a najmä finančne zložitý projekt, na ktorom mesto pracuje. Momentálne posudzuje vhodnosť, a najmä realizovateľnosť jednotlivých riešení,“ informovala Schmucková. Dodala tiež, že po vyznačení ochranných pruhov a periodickej údržbe krajnice komunikácie majú od ľudí len pozitívnu odozvu. Na úzkej Devínskej ceste sa však napriek tomu mnohí cyklisti necítia bezpečne, naj-

mä rodičia s malými deťmi si sem netrúfajú. Vyhýbajú sa aj profici z cykloodelenia magistrátu konkrétnym cyklotrasám? Také vraj neexistujú. Ako tip pre začiatočníkov odporúčajú trasy na petržalskej strane hrázde a pre tých, ktorí sa nezľaknú prevýšeni, cyklistiku v Rači: „Už v samotnej mestskej časti Rača sa dá skvelo pobicyklovať, a to nehovoríme o možnostiach, ktoré sa vám otvárajú, keď sa rozhodnete vydať do mestských lesov. Dobrým príkladom je aj Ružinov, odkiaľ možno z konca mestskej časti prísť samostatnou cyklistickou infraštruktúrou až do centra mesta. Podobne je na tom Petržalka, kde je pre toto spojenie na výber hneď z niekoľkých segregovaných možností. Dokonca i niektoré vzdialené mestské časti ako Podunajské Biskupice a Vrakuňa sú spojené s centrom mesta samostatnou cyklistickou cestičkou skoro v celej dĺžke, vhodnou aj pre začiatočníkov a rodičov s deťmi.“ (ac)

Ochranný cyklopruh na opravenej Karpatskej ulici

Záhradnícke centrum

Stromy a dreviny
Hotové živé ploty
Vegetačné koberce
Exteriérové zelené steny

Plantago spol. s r.o.
člen skupiny zares

www.plantago.sk

Novinky v ZOO

KARLOVA VES

Príďte sa pozrieť do zoolo- gickej záhrady, začiatkom marca sa tam narodilo roz- tomilé ľavie mláďa Stela.

„Je to zdravé mláďa, o kto- ré sa matka príkladne stará a v súčasnosti ho môžu náv- števníci zazrieť vo výbehu,“ informovala zoo. Každým dňom robí pokroky tiež druhé, iba o mesiac staršie ľavie mlá- ďa, samček Lucky (na foto). Pred pár dňami pribudlo ďal- šie ľaviatko Liam. (ts)

Foto: ZOO Bratislava

Koľko vyjde grilovačka?

NOVÉ MESTO

Rezervácie grilovacích al- tánkov na Partizánskej lúke pre tento rok sú už do- stupné, rátať však s vyšší- mi cenami.

„Ak hľadáte originálne miesto na rodinnú oslavu či firemnú akciu, potom sú naše altánky na Partizánskej lúke tou správ- nou voľbou. V altánku nájdete gril, sedenie a stoly, priestor bude v daný deň rezervova- ný len pre vás a dostanete aj grilovacie uhlie,“ informovali mestské lesy na sociálnej sieti. Za dvojaltánok na Partizánskej lúke zaplatíte 199 eur na deň, za altánok pri dele 149 eur na deň. Na porovnanie: v roku 2021 stál prenájom altánkov 120 eur a rok predtým len 100 eur na deň. (bn)

Foto: Matúš Husár

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Vo vinohradoch je opäť stavebný ruch, ako ďaleko je zámer mesta chrániť toto cenné územie?

RAČA

V donedávna tichej lokalite Malých Krasňan sa objavili bagre, mesto začalo stavať cestu, ktorá povedie pome- dzi vinohrady k plánované- mu bytovému súboru Dolný Slanec. Miestni protestujú nielen proti komunikácii, obávajú sa aj postupného zániku viníc. Ochrániť ich má urbanistická štú- dia, ktorá sa premietne do územného plánu. V akom je štádiu?

Luďom z Malokrasňan- skej ulice sa nepáči naj- má to, že asfaltka, ktorá spojí Horskú ulicu nad nimi a Račiansku pod nimi, pôjde tesne popri ich dome a detskom ih- risku. „Nemá to byť tichá uli- ca, kadiaľ prejde auto raz za čas, ale obojsmerná komuni- kácia, kde má jazdiť aj MHD. A na ňu má nadviazať vý- stavba obytného súboru Dol- ný Slanec. To bude začiatok konca tunajších vinohradov,“ obávajú sa viacerí obyvatelia Malých Krasňan.

Spor miestnych s úradmi trvá už siedmy rok, dostal sa až na Najvyšší súd a dodnes nie je uzavretý. Nová komu- nikácia má síce právoplatné stavebné povolenie, ale sta- rosta Rače Michal Drotován, ktorého sme oslovili v tejto súvislosti ešte v júni 2021, hovoril o rozpore s územným plánom: „Môj osobný názor

Medzi vinohradmi buduje mesto cestu k no- vým domom.

stavba oby- tného územia. Nejde teda o vinohrad,

je, že funkčný kód vinice neumožňuje budovať inú komu- nikáciu ako pre obsluhu funkčnej plochy viníc. Hlav- né mesto ako garant výkladu územného plánu a stavebník predmetnej komunikácie to vidí opačne. Podľa neho je príslušná, právoplatným územným rozhodnutím umiestnená cesta v súlade s územným plánom.“

Nová cesta, v polohe ktorej ešte v roku 2017 vyrúbali pri- bližne 0,3 hektára viniča, má obslúžiť budúci obytný súbor Dolný Slanec – ten je podľa magistrátu navrhnutý v úze- mí, pre ktoré je podľa územ- ného plánu určené funkčné využitie málopodlažná zá-

ale o ostatnú plochu, ktorú je možné zastavať.

Fakt je, že v bratislavských vinohradoch vyrástlo v po- sledných rokoch priveľa bu- dov i celých obytných štvrtí, a tiež, že mnohé existujúce sú nevyužívané a spustnuté. Mesto tvrdí, že má záujem ochrániť toto naše kultúrne a spoločenské dedičstvo, za- tiaľ však na to chýbajú dosta- točné mechanizmy. Jedným z podkladov, na základe kto- rého môže pripraviť koncepciu ochrany a rozvoja územia viníc a vinohradov, je pripravovaná urbanistická štúdia viníc. Jej hlavným cieľom je minimalizovať urbanizačné zásahy v riešenom území,

ktoré predstavujú prevaž- ne vinice v Devíne, Novom Meste, Rači a vo Vajnorochoch, a rozvíjať ich ako nezastava- né územie mesta.

„Štúdia sa primárne zaoberá identifikáciou stavu viníc, možnosťami ich ochra- ny a zachovania, prípadne znovuoobnovenia ucelených plôch vinohradov, a zároveň možnosťami obnovy a rozší- renia pestovania viniča,“ priblížila hovorkyňa magistrátu Dagmar Schmucková.

Urbanistická štúdia bude slúžiť ako východisko pri návrhu zmien a doplnkov Územného plánu mesta a nového územného plánu. Podľa našich posledných in- formácií bolo obstarávanie štúdie naplánované na druhý polrok 2021. V akom štádiu je tento strategický materiál dnes? „Momentálne máme k dispozícii čistopis zadania pre spracovanie urbanistickej štúdie,“ informovala hovorkyňa.

Potrvá teda istý čas, kým sa premietne do územného plá- nu. Magistrát však už dáv- nejšie vyhlásil, že so žiadosťou o ďalšiu zmenu územia vino- hradov na stavebné pozemky nebude súhlasiť, pokiaľ sa odborníci v štúdiu nedohod- nú, čo bude mesto ochraňo- vať, za čo ide bojovať a ako to chce robiť. (ac)

Foto: Matúš Husár

Veľká noc plná rodinnej zábavy a jarnej energie v Demänová Rezort

Ak hľadáte ideálne miesto na veľkonočný pobyt s deť- mi, tak ste ho práve našli!

Je len málo miest, kde nájdete krásne hory, relax, top gastronómiu aj atrakcie pre všetky deti. Prá- ve Liptov je región, ktorý spája z každého rožku trošku. Či sa chystáte na dovolenku plnú turistiky, cyklotúr, alebo hľadáte miesto pre tie najkrajšie rodinné chvíle, do tohto regiónu sa zamilujete po všetkých stránkach. Práve na Liptove sa nachádza family friendly komplex - Demänová Rezort!

Jar v Demänovej - raj pre rodiny s deťmi

V ekologickom komplexe Demänová Rezort nájde- te hneď niekoľko unikátov. Čo by vaše deti pove- dali na špeciálne 3D bludisko, trampolíny či bike park, ktorý by ste mali hneď vedľa ubytovania? Na takú dovolenku len tak nezabudnú. Jedinečné, drevom voňajúce apartmány či chatky v škandináv- skom štýle so saunou a vírivkou zas vyčaria úsmev na tvári rodičom.

Samozrejme, nesmieme tiež zabudnúť na vstup zdarma do wellness, fitness, neobmedzený vstup do FUN Centra s 3D bludiskom a turbo zábavný animačný program. Jednoducho kopec zážitkov na jednom mieste.

Prežite tú najveselejšiu

Veľkú noc v Demänová Rezort

Veľká Noc na Liptove je nepochybne plná nádherných kontrastov. Jeden deň sa lyžujete na posled- nom snehu sezóny, na druhý deň sadáte na e-bike a spoznávate okolité cyklotrasy. Čo je lepšie, než

sa bláznit' na snehu na príjemnom jarnom slnieč- ku? Na rodinky s deťmi čaká v Demänová Rezort energický veľkonočný program od rána do večera!

Naši turbo animátori

si pre detičky aj rodičov pripravili:

- Hľadanie veľkonočného pokladu – obrie medov- níkové vajčiko s prevapením
- Bláznenie s huňatým veľkonočným zajacom a maskotmi Aničkou a Kubkom
- Maľovanie na tvár
- Tvorivé dielne a veľkonočný dobročinný jarmok
- Súťaže, majstrovstvá svetla a detské večerné kino

V Demänová Rezort to žije!

Nezáleží na tom, či je sezóna alebo nie, v Demäno- vej to žije každý víkend. Skvelí animátori vymýš- ľajú každý víkend niečo nové, aby sa vaše deťúren- ce nenudili. A nezabudli sme ani na dospelých či tínedžerov – novootvorený Panorama cocktail bar vám prináša pravidelné hudobné večery! Každú sobotu si tak posedíte so skvelým drinkom v ruke pri akustickej gitare, zaspievate s kapelou známe hity či zatancujete na ľudovky.

Zažite skutočný family-friendly rezort na vlastnej koži. Tešíme sa na vás!

Viac na www.demanovarezort.sk

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Múzeum otvoria až začiatkom roka 2024

DEVÍNSKA NOVÁ VES
Expozíciu Múzea školstva a pedagogiky v budove školy v Devínskej Novej Vsi by mohli otvoriť pre širokú verejnosť začiatkom roka 2024.

„Aktuálne sa začalo obstarávanie na realizáciu expozície. Máme hotový projekt a teraz by mala nastať realizačná fáza, ktorá je v procese,“ priblížila riaditeľka múzea Martina Kočí. Expozícia sa bude venovať vývoju školstva na Slovensku od najstarších čias až do roku 1989, uvidíte napríklad vývoj vysvedčení, učebných pomôcok či učebníc. V týchto dňoch múzeum ponúka vzdelávacie programy pre školy. (TASR)

Nový kráľ zoo

KARLOVA VES
Lev menom Samba pricestoval do našej zoo z českého Hodonína. Má nahradiť leva Haldíra, ktorého muse-
li vlni eutanazovať.

Keďže levy sú spoločenské zvieratá, pracovníci zoo intenzívne hľadali jeho partnerku Jave nového partnera v celej Európe. Zoo v Hodoníne ponúkla leva, ktorý pred pol rokom tiež stratil svoju partnerku a javil sa ako ideálny spoločník. „Je v stredných rokoch, trezlivý, pokojnej povahy, veríme, že si k sebe nájdú cestu,“ uviedla zoológická záhrada. (ts)

Zažili ste aj vy takéto nezvyčajný sprievod?

Slony na Štefánikovej ulici zaujali mnohých Bratislavčanov.

BRATISLAVA
Indické slony, Starší Bratislavčania si ešte pamätajú netradičný sprievod, keď ulicami mesta prechádzal zverinec slávneho cirkusu Humberto. Dobový záber z 23. apríla 1966 zvečnil aj kaplnku, ktorá navždy zmizla z Račianskeho mýta. Mnohí netušia, že tam niekedy vôbec bola. (TASR)

Sprievod pokračoval po Šancovej ulici.

verejné vystupovanie aj výcvik levov, tigrov, medveďov a ďalších šeliem, takisto primátov, slonov, delfinov, hrochov, žiráf či nosorožcov. Vystupovať v manéži môžu len spoločenské zvieratá ako psy, mačky a fretky alebo hospodárske zvieratá.

No aj keď divo žijúce zvieratá nie je možné použiť na dréžuru, žiaden právny predpis na Slovensku nezakazuje vystavovať ich verejnosti. Cirkusy teda využívajú svoje zvieratá na putovné výstavy a veterinári ubezpečujú, že v rámci prevencie týrania prevádzkovateľov pravidelne kontrolujú. Sloboda zvierat však upozornila, že ak sa permanentne prevádzajú v stiesnených klietkach, prepravkách a nákladných vozidlách, trpia stresom, nepohodlím i rôznymi zraneniami.

Na našich historických záberoch smeruje netradičný sprievod k Račianskemu mýtu, kde ešte v roku 1966 stála kaplnka, dokonca sa tam nachádzali dve kaplnky. Koncom 18. storočia tu totiž vznikli dva cintoríny: v roku 1778 evanjelický, orientovaný pozdĺž Račianskej ulice, a v roku 1781 katolícky, ktorý viedol popri Šancovej ulici. Cintoríny boli v polovici päťdesiatych rokoch 20. storočia zrušené, na ich mieste je dnes park. Napriek pôvodnému úmyslu zachovať aspoň jednu kaplnku boli napokon obe v dôsledku rozširovania komunikácií odstránené. V júli 2002 samospráva v Novom Meste inštalovala a slávnostne odhalila v strede niekdajšej vinohradníckej cesty, oddeľujúcej oba cintoríny, pamätnú tabuľu, aby pripomínala miesto pôvodného katolíckeho a evanjelického cintorína. (bn)

Foto: vtedy.tasr.sk

Správy z podsvetia

Z capa záhradník! Bratislavská polícia obvinila strážcu hlavnej železničnej stanice z krádeže v jej priestoroch. Muž sa mal podľa polície od začiatku roka viackrát vkrádať do skriniek na úschovu batožín a do kávomiatov. „Po odomknutí vchodových dverí prešiel priamo k prístroju na prípravu teplých nápojov, z ktorého po prekonaní zámky a otvorení dverí odcudzil finančnú hotovosť. Po úspešnom výbere peňazí z prístroja opäť za sebou zamkol vchodové dvere a odišiel,“ ozrejmili policajti na sociálnej sieti. Pri preukázaní viny hrozí mužovi trest odňatia slobody až na dva roky. (TASR)

O bratislavských chirurgoch hovoril pred 55 rokmi celý svet

Bratislava kedysi

Senzačná správa prišla 9. júla 1968 z operačnej sály II. chirurgickej kliniky na Partizánskej ulici: Pacientka Šarlota Horváthová dostala nové srdce a srdce bije! Išlo o prvú transplantáciu srdca v bývalom Československu i vo východnej Európe a dvadsiatu piatu v poradí celosvetového rebríčka. O úspechu našej kardiochirurgie hovoril vtedy celý svet, hoci srdce od darcu žilo len asi päť hodín.

Úspech nášho operačného tímu ocenil aj Christian Barnard počas návštevy Bratislavy v apríli 1995. Juhoafrický kardiochirurg, ktorý v roku 1967 uskutočnil prvú transplantáciu srdca na svete, potvrdil, že aj jeho pacienti s novým orgánom spočiatku zomierali už po niekoľkých hodinách či dňoch. Príčinou bola najmä rejekcia – neprijatie cudzieho tkaniva a zlyhanie imunitného systému. Zlom nastal až v 80. rokoch, po vynájdení cyklosporínu, lieku podporujúceho hojenie srdca. Transplantácie srdca sa postupne stali bežnou liečebnou metódou. Prvá transplantácia srdca u nás však bola dlhé roky zároveň jedinou.

Operácia 54-ročnej Šarloty Horváthovej, ktorá mala kombinovanú chlopňovú

Budova kliniky na Partizánskej ulici

Prvá transplantácia srdca sa u nás uskutočnila len niekoľko mesiacov po premiére Christiana Barnarda.

chybu a bola úplne imobilná, sa začala ráno o 9. hodine. Operačnú skupinu tvorili lekári Karol Šiška, Ladislav Kužela, Anna Pivková, Ján Tréger a Marián Holomáň, umelý krvný obeh zabezpečovali Jaromír Horecký a Stanislav Čársky, anestézu Ivo Soběšský a Viera Neumarová, v tíme boli aj laborantka Etká Malinová a inštrumentárka Mária Machková, Mária Homerová a Jožka Kráľová. Na odbere srdca darcu, 46-ročného muža, sa zúčastnil Milan Schnorrer, Ladislav Kužela a Marián Holomáň, ktorý nám pred

časom prezradil: „Prešlo nekonečných dvanásť hodín, kým rodina darcu súhlasila s odobratím srdca. Odhodlala sa tak až na presvedčenie farára.“

Hoci nové srdce začalo svoju činnosť hneď na prvý elektrický impulz, v tele pacientky žilo len asi päť hodín. Operačný výkon sa síce podaril, pacientka však zomrela na následky iných závažných ochorení, okrem srdca mala ťažko poškodenú pečeň, pľúca a obličky. Navyše, vtedy ešte nebol k dispozícii spomínaný liek cyklosporín. Zaujímavý ohlas priniesol 11. júla 1968 vtedajší denník Lidová demokracie: „Kým sme čakali na slovenského Barnarda, doc. MUDr. La-

Prevratnú operáciu inicioval lekár Ladislav Kužela.

Šarlota Horváthová, prvá pacientka s transplantovaným srdcom

dislava Kuželu, rakúski novinári dostali povolenie, aby si prehladli operačnú sálu a ostatné príslušné miestnosti. Rakúska ranná tlač totiž uverejnila, že transplantácia v Bratislave sa síce uskutočnila, ale v zúfalých podmienkach. Mala som možnosť dostať sa na operačnú sálu, a treba povedať, že v ničom nezaostáva za stovkami iných. Sú tu síce určité nedostatky, napríklad v klimatickom zariadení, z technickej stránky však sú na klinike vybavení dobre.“ (ac)

Foto: vtedy.tasr.sk

Výmenu srdca robia iba v Bratislave

Transplantácia srdca dnes už zachraňuje, predlžuje a skvalitňuje život absolútnej väčšiny ľudí, ktorí ju podstúpia. U nás ju vykonáva iba Národný ústav srdcových a cievnych chorôb v Bratislave. Za minulý rok sa urobilo takmer dvadsať transplantácií, priemerný vek pacientov bol 51 rokov.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava
vyhlasuje obchodné verejné súťaže

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. 1.36 vo výmere 36,34 m², nebytového priestoru č. 1.38 vo výmere 67,12 m², nebytového priestoru č. 1.33 vo výmere 10,07 m², nebytového priestoru č. 1.31B vo výmere 44,44 m², v podchode na Hodžovom námestí v Bratislave, k. ú. Staré Mesto, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Bližšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 504.

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti: sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA STOMATOCHIRURGIE A IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
ošetříme každého, kto nám zavolá
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

- prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami
- zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore
- prehratie foto prezentácie zo života zosnulého
- kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

E-mail: redakcia@banoviny.sk
Telefón: 02/62801182
Inzercia: Claudia Škrabáková
Telefón: 0911 668 469

E-mail: skrabakova@banoviny.sk
PR reklama
je graficky vyznačená ■
www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny? Nahláste nám vašu presnú adresu na: 02/32688830, redakcia@banoviny.sk

Bratislavské Noviny
vyjdú o mesiac
5. mája 2023

George Bernard Shaw	druh pušky (hovor.)	1. časť tajničky	opraskal	štuchlo (expr.)	Alojzia (dom.)	bylina s drobnými žltými kvetmi	predložka so 6. pádom	zmenou na paru odstrániť	Autor križovky: Juraj Mitošinka	malá pirueta	rôsol z červených morských rias	produkt činnosti včiel	ulihuje	hlava (expr.)	Pomôcky: Dent, Lula, Ilija, šelak, soor, trata	3. časť tajničky	majú v úcte
ničivo, zhubne									bavlnená niť (zastar.)						karbid vanádu skutočno (kniž.)		
zariadenie na diaľkové vedenie tepla									rytecká technika liturgický obrad								
dobla (expr.)							dáte si rady stáva sa nemým										
trhla (hovor.)						stupeň kARBónu priviedol dovnútra						často hrá blaznela (hovor.)					
Pomôcky: namur, fižé, agar, leknice	indický feudál záhradná rastlina				básne (hovor.) ťažká sekera						sečné zbrane Lutzov skok						menič iónov
polovica				zmiatla terénne vozidlo									predpona proti ťažký kov				
skratka pre ibidem			prejavovať (kniž.) značka radónu						kovalo					Oleg (dom.) mužské meno			
prudký vírivý pohyb, vír								jablčko (anat.) cícerkom (zried.)							nitrid uránu zubná sklovina		
zohnete, prehnete							značka kobaltu slimák, po česky			lupiči, kmíni Alica (dom.)							
skratka nášho letopočtu			príšliva niečo znútra prírodná živica								merací prístroj javor (bot.)						
citoslovce vyjadrujúce zahriaknutie				zakončovala lesník (slang.)								Olympia (dom.) súvisiaca s epitaform				4. časť tajničky	vzťahujúca sa na étery
výzva					trváce vodné rastliny inštruktáž								čipková ozdoba šiat tleskla				
Pomôcky: rao, álen, štuc, lola, acer, iva	kumulén (chem.) dravý vták					konceptia chradnú (bás.)								lietanie dcéra kráľa Euyta			
zhriem							vlhčili čiaru na ihrisku (šport.)								značka telúru ruský suhlas		
často ochkal								EČV Šale vyčíňala, vyvádzala			mužské meno naivka (zried.)						
skratka štátu Kentucky			uložené zvierá mužské meno								v menšej intenzite, slabo hrotovito						
slovesná predpona				anglický muzikológ vydávali stony					zahavkala (expr.) kypril pôdu pluhom						skratka okresného výboru veštec		
obec v okrese Levice					javorový porast robil páry									plápolá (bás.) škrtí, dusí			
Pomôcky: pamuk, igeloryt, pantok	choroba múčnatka	dupajú, dupocú	2. časť tajničky				majúca jeden ár patriaci tebe						skratka súhvezdia Drak blúzni				podpis ručiteľa na zmenke
vydáva zvuky ako svrček						cudzía zmenka omám alkoholom						vystupujú proti niečomu ponáraj					
ožarovali, osvecovali											nahriatie značka pre rutherford						
odpil malé množstvo (expr.)									trojnožka								
rozrývaj			obec v okrese Banská Štiavnica						odvolal niečo slúbené								